Adviesaanvraag Nederlandse Spoorwegen tarieven 2021

Datum: 28 augustus 2020

kenmerk NS: CC/PA/TD-885

Geachte consumentenorganisaties in het Locov,

Hierbij vraagt NS uw advies over het voornemen om de tarieven per 1 januari 2021 aan te passen. Deze adviesaanvraag gaat eerst in op de algemene lijn in 2021 en de componenten die leiden tot tariefsaanpassing. Vervolgens gaan wij in op het effect daarvan op de tarieven van enkele reizen en retours en op abonnementen.

Hoofdlijnen: terughoudend tariefbeleid

Het openbaar vervoer is fors geraakt door de uitbraak van COVID-19. Het aantal reizigers is fors gekrompen en NS heeft in de eerste helft van 2020 voor het eerst sinds jaren een nettoverlies gerapporteerd. Er is grote onzekerheid over de ontwikkeling van het aantal reizigers als gevolg van COVID-19 op zowel korte als lange termijn. NS is er alles aan gelegen om de reizigers weer terug in de trein te krijgen. Daarom stelt NS voor om voor 2021 een zeer terughoudend tariefbeleid te voeren om hiermee de prijs van het treinkaartje betaalbaar te houden. Dit resulteert in het volgen van de verwachte inflatie en enkele kleine aanpassingen met betrekking tot de algemene tarieven. Zoals eerder met u besproken, denkt NS na over de introductie van nieuwe abonnementen. Dit is een separaat proces en is buiten scope van deze brief.

Componenten die leiden tot prijsverhoging

CPI

De augustusraming opgesteld door het Centraal Planbureau (CPB) geeft een verwachte inflatie voor 2021 aan van 1,6%.

Omdat de concessievoorwaarden voorschrijven dat de nationale consumenten-prijsindex in de Macro Economische Verkenning (MEV) maatgevend is, maakt NS een voorbehoud op dit percentage. Als de MEV - die het CPB in september publiceert - een ander percentage dan 1,6% bevat, dan past NS de tariefstijging hierop aan.

Gebruiksvergoeding

De aanpassingen van de gebruiksvergoedingstarieven van ProRail hebben in 2021 naar verwachting geen tariefeffect uit hoofde van de gebruiksvergoeding. Het definitieve percentage waarmee ProRail de gebruiksvergoeding tarieven verhoogt zal vastgesteld worden na publicatie van de MEV.

Conclusie: aanpassing tarieven Enkele Reis, Dagretour en Dagkaarten

De combinatie van de verwachte inflatie en de verwachte stijging van de gebruiksvergoeding leidt tot het voornemen van NS om de tarieven voor de enkele reizen en dagretours met gemiddeld 1,6% te verhogen.
Binnen deze tariefruimte stelt NS voor om langere afstanden enigszins te ontlasten door op de langere afstanden vaker naar beneden dan naar boven af te ronden. Juist op deze verbindingen wil NS de trein als aantrekkelijk alternatief voor de auto behouden. Door afronding van het 2e klas voltarief op €0, 10 kan het voorkomen dat bepaalde afstanden iets meer of iets minder in prijs worden verhoogd. Er wordt voorgesteld om het minimumtarief (de prijs van de afstand van één tot en met acht tariefeenheden) in 2021 te verhogen naar €2,50.

NS heeft de afgelopen twee jaar het tarief-van de eerste klas niet geïndexeerd, met als doel om de eerste klas aantrekkelijk te maken en zo een bijdrage te leveren aan het verhogen van de zitplaatskans in de tweede klas. NS heeft een onderzoek uitgevoerd naar de waardering voor de eerste klas, het effect van het niet indexeren van de eerste klas en de bereidheid van reizigers om te betalen voor de eerste klas. Uit dit onderzoek is naar voren gekomen dat de optimale prijsfactor ten opzichte van de tweede klas hoger ligt dan de huidige factor van 1,63. Daarom is NS voornemens om per 1 januari 2021 deze factor te verhogen naar 1,65, zoals deze ook in 2019 gold. Inclusief de verwachte inflatie van 1,6% betekent dit een gemiddelde verhoging van de eerste klas prijzen met 2,9%. Wel wil NS op langere termijn gerichte acties doen met goedkopere prijzen van de eerste klas op rustige momenten en trajecten.

Verhoging overige losse vervoerbewijzen

NS is voornemens om de Dagkaart in lijn met bovengenoemde percentages te verhogen.

In het de vorige twee adviesprocedures hebben wij met elkaar van gedachten gewisseld over de Fietskaart Dal. NS is nog steeds niet tevreden over de huidige propositie Fietskaart Dal, en de prijsstelling daarvan in relatie tot het feit dat daarmee door het hele land met de fiets kan worden gereisd. NS heeft overwogen om voor 2021 weer een prijsverhoging in te voeren, maar wil graag eerst met u het gesprek over het meenemen van de fiets en bijbehorende prijsstelling continueren. Mogelijke ideeën die NS heeft zijn het introduceren van een tarief naar afstand of een mogelijkheid om onderscheid te maken tussen enkele reis en retour. Deze oplossingsrichtingen dienen nog verder uitgewerkt te worden op maakbaarheid en wenselijkheid. Daarom stelt NS voor om per 1 januari 2021 de Fietskaart Dal niet in prijs te verhogen, maar met u in 2021 in gesprek te gaan hierover. De uitkomsten hiervan zal NS verwerken in de adviesaanvraag over de tarieven van 2022. NS verneemt graag of u het gesprek over de Fietskaart Dal in 2021 wilt continueren.

De Dagkaart Hond is de afgelopen twee jaar niet in prijs verhoogd. NS is voornemens om het tarief nu wel te verhogen van €3,20 naar €3,30. Dit betekent een verhoging van ca. 3, 1%

over een periode van drie jaar.

Het Groepsticket is afgelopen jaar niet in prijs verhoogd. Omdat NS dit product wil blijven inzetten als alternatief voor de auto, zal de basisprijs ook dit jaar niet worden verhoogd. Wel wil NS de prijs van een extra persoon (vanaf vijf) verhogen van €1,50 naar €2,00. Op basis van het gebruik in 2019 zal dit een gemiddelde tariefverhoging van ca. 1,8% betekenen.

Van de volgende reisproducten wordt per 1 januari 2021 de prijs niet aangepast:

- Railrunner.
- Keuzedagen.
- De IC-direct toeslag.
- De hoogte van de toeslag van CT-tickets.
- De hoogte van de servicetoeslag aan de balie.

Aanpassingen abonnementen

De overwegingen in deze brief leiden ook tot het voornemen om de tarieven van de volgende abonnementen in 2021 te verhogen met gemiddeld 1,6%:

- Altijd Vrij.
- Traject Vrij.
- NS-deel OV Vrij.
- NS Flex Dal Vrij.

Door afrondingen van Traject Vrij-prijzen kan het voorkomen dat bepaalde afstanden iets meer of iets minder in prijs worden verhoogd. Voor Dal Vrij wordt de verhoging met 1,6% naar beneden afgerond op een hele euro waardoor de prijs zal stijgen van €105 naar €106 per maand.

Van de volgende abonnementsvormen wordt per 1 januari 2021 de prijs niet aangepast:

- Kids Vrij.
- Alle overige NS Flex abonnementen inclusief de betreffende Ros-varianten.
- De IC Direct Toeslag abonnementen.

Voor alle NS Flex-abonnementen is NS voornemens om vanaf 2022 het moment waarop de prijzen worden aangepast, gelijk te trekken met de andere kaartsoorten. Dit betekent dat de prijzen niet langer worden verhoogd op het verlengmoment van het abonnement, maar op een vaste datum in het jaar (normaliter 1 januari). Aangezien abonnementen binnen NS Flex maandelijks opzegbaar zijn, hoeft het verlengmoment niet bepalend te zijn voor de prijsverhoging. Daarom is het dus ook niet langer passend om dat moment te gebruiken voor het doorvoeren van toekomstige tariefwijzigingen.
Deze nieuwe werkwijze is in lijn met de Productvoorwaarden NS Flex op grond waarvan NS de prijs van het NS Flex abonnement ieder kalenderjaar mag verhogen.

Om echter te voorkomen dat een groep abonnementhouders, waarvan eind 2020 de tariefverhoging van 2020 wordt geeffectueerd, twee keer kort achter elkaar wordt geconfronteerd met een tariefverhoging, zal het jaar 2021 een overgangsjaar worden met de volgende uitwerking:

- Voor de abonnementhouders die normaliter in de eerste helft van 2021 zouden 'verlengen', blijft die datum gewoon staan voor tariefverhoging in 2021.
- De groep die in de tweede helft van 2021 zou verlengen (en waarvan dus ook in de tweede helft van 2020 nog de prijs is verhoogd), krijgt de prijsverhoging van 2021 per 1 juli 2021.
- Vanaf 2022 geldt voor alle NS Flex abonnementhouders dat de jaarlijkse
- tariefverhoging word doorgevoerd op hetzelfde moment (normaliter 1 januari).

Op deze manier zit er voor elke abonnementhouder minimaal een halfjaar, en meestal langer, tussen de jaarlijkse tariefverhogingen van 2020, 2021 en 2022. Bovenstaande is alleen van toepassing op de abonnementen Altijd Vrij en Traject Vrij, omdat dit de enige NS Flex abonnementen zijn die zowel in 2020 als 2021 in prijs worden verhoogd.

Ter informatie: Abonnementen Update

In de tweede helft van 2019 heeft NS een adviesprocedure doorlopen over de wijzigingen in het abonnementenaanbod. Hieruit is voortgekomen dat een aantal abonnementen alleen binnen NS Flex aangeboden zullen worden. Voor alle voorgestelde prijsaanpassingen geldt dat deze zowel op de RoS- als NS Flex-variant van toepassing is zolang beide abonnementsvormen nog naast elkaar bestaan. Voor de overige wijzigingen verwijst NS naar de gevolgde adviesprocedure.

Ten slotte

Deze adviesaanvraag is van toepassing op de concessie voor het Hoofdrailnet, waaronder de IC direct. Hebt u naar aanleiding van onze voornemens vragen, dan is NS uiteraard bereid die te beantwoorden.

Met vriendelijke groet,

Ivo Steffens

Directeur Commercie

Laan van Puntenburg 100, Postbus 2025, 3500 HA Utrecht.